

۱. نام و تعریف رشته:

Nursing (Ph.D)

دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری

دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری یا Nursing (Ph.D) بالاترین مقطع تحصیلی این رشته است. دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند به عنوان اعضاء هیئت علمی در دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و تحقیقاتی کشور انجام وظیفه نمایند.

۲. تاریخچه رشته :

با گذشت قریب به یک قرن از تاریخ پرستاری و حدود ۴۰ سال از پرستاری نوین، تقویت بنیه علمی، عملی و بدنه کارگزاران حرفه پرستاری به عنوان یکی از شاخه های علمی و حرفه ای گروه پزشکی ضرورت می‌یابد. این امر با ارتقاء دائمی و گسترش و تعمیق مرزهای علم و تربیت نیروهای متخصص در این رشته، به ویژه وجود برنامه دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری میسر می‌گردد.

با نگاهی به تاریخ و مستندات موجود می‌توان گفت موضوع تاسیس دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری اولین بار با گشایش مرکز پزشکی ایران در یکصد و سومین نشست شورای گسترش آموزش عالی مورخ ۵۴/۶/۱۵ مطرح گردید. لیکن تلاش برای تهیه برنامه دکتری و تصویب آن در سال های ۱۳۶۰ توسط ریاست محترم شاخه تخصصی رشته پرستاری شورای عالی برنامه ریزی صورت گرفت. برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی پرستاری (که توسط کمیته تخصصی پرستاری گروه پزشکی شورای عالی برنامه ریزی تهیه و تأیید شده بود)، در دویست و هشتاد و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی مورخ ۷۳/۷/۱۷ به تصویب رسید.

اولین دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری در سال ۱۳۷۴ در دانشگاه علوم پزشکی تبریز با پذیرش ۳ دانشجو آغاز شد. پس از آن به ترتیب دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۷۵ با پذیرش چهار دانشجو، دانشگاه های علوم پزشکی ایران و تهران در سال ۱۳۷۸ هر یک با پذیرش ۲ دانشجو، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۱۳۸۱ با پذیرش ۲ دانشجو، و بالاخره دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۸۲ با پذیرش ۲ دانشجو، دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری را آغاز نمودند. بنابراین تعداد دانشگاه های دارای مجوز تربیت دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری، شامل ۶ دانشگاه تبریز، تربیت مدرس، ایران، تهران، شهید بهشتی و اصفهان می‌باشد.

در حال حاضر (بهمن ۱۳۸۲)، تعداد ۵۳ دانشجو در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری دانشگاههای پیشگفت پذیرفته شده و از این تعداد ۱۰ نفر فارغ التحصیل گردیده اند.

۳. ارزشها و بارورها (Values) (فلسفه برنامه):

پرستاری که از سویی با سلامت انسان به عنوان موجودی چند بعدی، هر فرد یا همه ویژگی های جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و به عنوان موجودی منحصر، سر و کار دارد، و از سویی دیگر بر اساس نظام ارزش های اسلامی حاکم بر جامعه، ملزم به رعایت حقوق انسان ها و برقراری عدالت اجتماعی می‌باشد، بایستی از راه پژوهش های بنیادی، کاربردی کیفی و تقویت مطالعات نظری با رویکردی جامع و جامعه نگر و ایجاد تفکر آموزش مداوم و تعامل با سایر شاخه های دانش (دیدگاه بین رشته ای) در دوره های دکتری در تحقق این رویکرد فلسفی بکوشد. دانش‌آموختگان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری به مثابه راهبرد

شناسان این شاخه علمی و حرفه ای، در اعتلاء سلامت جامعه ایفای نقش خواهند کرد. این امر موجب افزایش انگیزه کارگزاران پرستاری و ارتقاء ارائه خدمات حرفه ای خواهد شد.

۴. رسالت برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی (Mission) :

ارتقاء علم و مهارت حرفه ای کارگزاران خدمات پرستاری و در نتیجه ارتقاء استانداردهای ملی سلامت، غنی سازی دائمی اعضاء هیئت علمی، تولید علم، انتقال فن آوری، افزایش تعامل علمی در سطح ملی و بین المللی، ایجاد پویایی و برانگیختن روحیه علمی و روش مندی، از ماموریت های عمده تاسیس دوره دکتری است.

۵. چشم انداز برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی (Vision) :

مشارکت راهبردی در تولید و گسترش پژوهش های بنیادی و کاربردی، ارتقاء استانداردهای ملی و سازواری با استانداردهای جهانی آموزش پرستاری، بستر سازی برای جذب نیروهای کارآمد علمی و تخصصی در داخل کشور و جلب و جذب دانشجو از کشورهای منطقه.

۶. اهداف کلی رشته (Aims) :

اهداف کلی برنامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری عبارتند از: ۱- تربیت مدرسین با صلاحیت آموزشی و پژوهشی ۲- تامین نیروی انسانی مورد نیاز دانشگاههای کشور ۳- نیل به خودکفائی حرفه ای.

۷. نقش های دانش آموختگان در برنامه آموزشی (Role definition) :

دانش آموختگان این دوره ضمن رفع کمبود کمی و کیفی نیروی انسانی، قادر خواهند بود دوره های آموزشی را برنامه ریزی و اداره نموده و به پژوهش در زمینه های آموزش، خدمات و مدیریت در پرستاری بپردازند. همچنین دانش آموختگان قادر خواهند بود مسائل مربوط به حرفه را تجزیه و تحلیل کرده و راه حلهای مناسب ارائه نمایند.

۸. وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task Analysis) :

- تدریس در مقاطع تحصیلات تکمیلی و کارشناسی در رشته پرستاری با استفاده از روش های نوین
- مشاور و مجری تحقیقات براساس نیاز جامعه و انتشار نتایج تحقیق
- انجام برنامه ریزی آموزشی
- مشارکت در برنامه ریزی های تخصصی و حرفه ای

۹. استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی:

- ارائه دروس به صورت دانشجو محوری
- ارائه دروس به روش حل مسئله
- ارائه دروس به روش بحث گروهی
- ارائه دروس با تقویت تفکر انتقادی
- موظف کردن دانشجویان به نگارش یافته های علمی و پژوهشی در رابطه با هر درس

۱۰. شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

دارا بودن دانشنامه کارشناسی ارشد در یکی از رشته های آموزش یا مدیریت خدمات پرستاری و یا رشته ها و گرایش های مربوط و دارا بودن سایر شرایط ورود به دوره دکتری تخصصی (Ph.D) مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشد.

جدول مواد امتحانی و ضرایب مربوطه پذیرش دانشجو در رشته پرستاری مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)

ردیف	مواد امتحانی	ضرایب
۱	نظریه ها و کاربرد آن در پرستاری	۳
۲	اصول و نظریه های مدیریت و کاربرد آن در پرستاری	۳
۳	اصول و نظریه های آموزش و کاربرد آن در پرستاری	۳
۴	آمار و پژوهش در پرستاری	۳

۱۱. رشته های مشابه در داخل کشور: وجود ندارد

۱۲. رشته های مشابه در خارج از کشور: از جمله کشورهایی که دکتری پرستاری مشابه دارند عبارتند از: هندوستان، آمریکا، انگلستان، تایلند، کانادا، سوئد، استرالیا، فنلاند، مصر، فیلیپین و کشورهای آمریکای جنوبی.

۱۳. شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته :

مطابق ضوابط شورای نظارت، ارزشیابی و گسترش دانشگاههای علوم پزشکی کشور.

۱۴. موارد دیگر (مانند بورسیه): اعزام بورسیه به خارج از کشور براساس نیاز و مطابق قوانین وزارت متبوع می باشد.

